

GRUPNI POSJETI

U Memorijalnom stanu Marije Jurić Zagorke Centar za ženske studije pružio je **stručno vodstvo** o životu, feminističkom radu, novinarskim postignućima i političkom angažmanu kao i dosezima u književnosti Marije Jurić Zagorke za: **učenike/ce OŠ Julije Klović, OŠ Stenjevec, Islamske gimnazije dr. Ahmeda Smajlovića, 16. gimnazije Zagreb, OŠ Rapska, Industrijske strojarske škole u Zagrebu, Područne osnovne škole Farkaševac, OŠ Jabukovac, OŠ Vjenceslav Novak, Prve srednje informatičke škole, OŠ Svibovec, OŠ Andrije Kačića Miošića Donja Voća, studentice Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta, posjetitelje/ice iz dnevne bolnice Sv. Ivana, dnevne bolnice Vinogradska, Udruge umirovljenih školnika iz Velike Gorice, članove/ce Povjerenstva za ravnopravnost spolova Grada Zagreba, predstavništvo Svjetske banke u Hrvatskoj, školu stranih jezika Sputnik, Augustana College, Makiko Takeda i Chosein Yamahata iz Japana, Noći muzeja i Zagorkinog rođendana.**

OPĆE INFORMACIJE

Memorijalni stan Marije Jurić Zagorke otvoren je za posjetitelje/ice **četvrtkom od 11 do 16 sati**. Grupne posjete moguće je organizirati i drugim danima – kontaktirajte nas radi dogovora. U Memorijalnom stanu dostupni su zbornici sa znanstveno-književnog skupa Dani Marije Jurić Zagorke i *Vodič Zagorkinim tragom kroz Zagreb* autorice Slavice Jakobović-Fribec na hrvatskom i engleskom jeziku, u izdanju Centra za ženske studije. Posjet Memorijalnom stanu je besplatan. Umjesto ulaznica posjetitelji/ce mogu donirati sredstva prema vlastitoj želji.

Ženskostudijska knjižnica i čitaonica Centra za ženske studije, koja broji **4654 sveska**, odnosno **3454** naslova knjiga i časopisa o ženskoj i rodnoj tematici i u kojoj se može konzultirati dosad prikupljena građa o Zagorki, otvorena je za posudbu četvrtkom od 12 do 16 sati.

Program u Memorijalnom stanu Marije Jurić Zagorke koordinira Ana Zbiljski, Centar za ženske studije: tel/fax: 01/4872-406, zagorka@zenstud.hr, www.zagorka.net, www.zenstud.hr.

Program u Memorijalnom stanu Marije Jurić Zagorke sufinanciraju Grad Zagreb i Ministarstvo kulture.

oblikovanje: bilitc_müller

12. DANI MARIJE JURIĆ ZAGORKE 2018.

Centar za ženske studije, Zagreb, u suradnji s Odsjekom za komparativnu književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu objavljuje poziv za sudjelovanje na znanstveno-književnom skupu s međunarodnim sudjelovanjem:

Žensko nasljeđe: roba, spektakl ili muzej za sve?

koji će se održati u sklopu Dana Marije Jurić Zagorke 24. i 25. studenog 2018. u Zagrebu, u prostorijama Centra za ženske studije/Memorijalnog stana Marije Jurić Zagorke, na Dolcu 8.

Više je razloga da ovogodišnju temu skupa posvetimo pitanju kako predstaviti Zagorkin život, djelo i javni angažman u popularnoj kulturi i kulturnim industrijama. S jedne strane tu je najava koncepta Zagorkinog muzeja koji sasvim odudara od (ne uvijek feministički usmjerenih) „muzeja žena“ i „muzeja ženske kulture“ kojima se javnosti predstavljaju (zaboravljene, zatajene i negirane) pojedinke i njihov doprinos nacionalnoj i općoj kulturnoj baštini i (političkoj) povijesti. Jedanaest znanstvenih skupova i devet zbornika radova o Zagorkinim mnogostrukim licima i likovima, o književnim, dramskim i novinskim tekstovima, o njevoj poziciji novinarkice, urednice i aktivistice koja se u današnjem javnom prostoru najčešće prešućuje ili potiskuje, dokazuju kako ovaj jedinstveni korpus raste usporedo s procesima u kojima se kultura modernizira i demokratizira, istovremeno se opirući pretvorbi u robu koja pruža „višak užitka“ ispražnjenog i od kakvog ideološkog sadržaja.

Upravo nam u tom smislu Zagorkin život i djelo predstavljaju analitički izazov, ali također mogu ponuditi korisne smjernice za naše vlastito intelektualno i političko djelovanje. Zagorka se i sama vješto koristila populističkim metodama da bi doprla do što šire publike, kako u prezentaciji vlastite javne ličnosti, tako i u svojim popularnim romanima. I autorica i likovi vješto manipuliraju „spektaklom“ – kreirajući brojne fiktivne likove i legende pomoću maski, kostima i pirotehnikice, na primjer – no ta izvedba nikada nije sama sebi svrhom već je redovito u funkciji zastupanja političkih ciljeva. Za Zagorku su to, dakako, nacionalna neovisnost te rodna i klasna jednakost.

Brojne umjetničke prerade Zagorkinih najpoznatijih djela i prilagodbe drugim medijima (od Maurovićevih i Neugebauerovih do stripova Lee Kralj Jager, od HNK uspješnice Gričke vještice iz 1916. do istoimene rock-opere iz 1979., od Zagorkinih izgubljenih filmskih scenarija do ekranizacija i plesnih adaptacija njezine biografije) dijelom je tematizirao znanstveni skup o feminističkom pristupu kulturnoj proizvodnji i potrošnji u okviru Zagorkinih dana 2013. godine, no ova tema njime nikako nije iscrpljena.

S druge strane svjedoci smo brojnih izazova, mogućnosti i ograničenja koje nude sve brojniji digitalni i živi arhivi (living archives), interaktivni i drugi muzejski programi koji angažiraju posjetitelje, osobito oni projekti koji prate, dokumentiraju i osnažuju rad civilnih udruga i pokreta te na taj način afirmiraju demokratske i emancipacijske vrijednosti u društvu. Dosadašnja pozitivna iskustva umrežavanja s drugim akterima civilne scene, kao i kulturnim ustanovama te gradskim tijelima, na projektima zaštite Zagorkine materijalne baštine i digitalizacije pojedinih segmenata njezinog opusa, nude priliku da pozovemo krug stručnjaka/inja iz različitih disciplina, struka i područja javnog djelovanja kako bismo osmislili prijedloge daljnjeg inovativnog i odgovornog (muzejskog i performativnog, arhivskog i virtualnog) predstavljanja Zagorkinog nasljeđa domaćoj i inozemnoj publici. Skup je otvoren i brojnim drugim pristupima, pogledima i interpretacijama ženskog nasljeđa borbe za emancipaciju, ljudska prava i žensku kulturu u aktivističkoj, spomeničkoj, muzejskoj i digitalnoj sferi te poziva na analizu primjera (ne)uspješnog „brendiranja“ pojedinih „zaslužnih“ žena kao novih kulturnih, političkih ili religijskih ikona pojedinih nacionalnih i regionalnih sredina. U recentnoj neoliberalnoj preraspodjeli kulturnog kapitala pod terorom zarade i zabave, poseban je izazov iznaći i ponuditi primjere dobre prakse feminističkog oblikovanja i predstavljanja istaknutih žena i ženskog nasljeđa uopće kroz raznolike kulturne forme poput književnosti, stripa, filma, muzeja, festivala i dr., a koji izmiču zamkama patrijarhalne gratifikacije i ideološke sanitizacije.

Prijave slati na: zagorka@zenstud.hr

Programski odbor skupa: dr.sc. Lada Čale Feldman, dr.sc. Lidija Dujić, dr.sc. Anita Dremel, dr.sc. Maša Grdešić, dr.sc. Renata Jambrešić Kirin, mr.sc. Sandra Prlenda, mr.sc. Rada Borić, Nataša Medved, mr.sc. Ana Pavlić.

NOĆ MUZEJA 2018.

Memorijalni stan Marije Jurić Zagorke pridružio se ovogodišnjoj temi Noći muzeja *Muzeji i sport* programom *Marija Jurić Zagorka i sportašice*. Posjetiteljice i posjetitelji Memorijalnog stana Marije Jurić Zagorke mogli su pogledati izložbu *Sportašice: moderne žene Zagorkina doba* koja se sastoji od članaka o sportu iz časopisa „Ženski list“ i „Hrvatica.“ U isto vrijeme, unutar programa *O sportu i sportašicama u Zagrebu od 1915.-1945. godine* kontinuirano se odvijala projekcija kratkih nijemih filmova o sportu u Zagrebu (restaurirani filmovi *Zagreb na filmu 1915.-1945.*, arhivsko gradivo Hrvatskog državnog arhiva, Hrvatska kinoteka).

„Žensko tijelo oslobođeno je sportom dugotrajnog tamnovanja, lošeg starog odgoja, koji je smatrao nepristojnim svaki poskok i svaku jaču žensku gestu i kretnju. Tijelo žene živjelo je u oklopu odgojnog i odjevnog steznika. Sport je sve to razorio, jer na reformaciju mode odijevanja uplivao je sport, a nipošto moda na sport. Ovaj se razvio u nekoliko godina velikom snagom i povukao ženu iz svoje tamnice na sunce.“ (*Ženski list*, travanj 1926., br.1).

Osim zaposlenica i suradnica ČŽS (Jasminka Pešut, Vesna Barilar, Ana Pavlić, Nataša Medved, Ana Zbiljski), u organizaciji programa i prihvatu posjetitelja sudjelovale su i **volonterke** iz grupe feminističkih povjesničarki i polaznice Obrazovnog programa.

SRETAN ROĐENDAN ZAGORKA

Zagorkin 145. rođendan obilježen je nizom aktivnosti uoči Zagorkinog rođendana 1. ožujka. Tijekom *Otvorenih vrata Memorijalnog stana Marije Jurić Zagorke* u četvrtak od 11-16 sati prikazan je film *Zagorka* Biljane Čakić – Veselić, te su održana i stručna vodstva kroz Stalni postav Memorijalnog stana. Posjetitelji/ce su imali priliku razgledati izložbu *Sportašice: moderne žene Zagorkina doba* te izložbu plakata Centra za ženske studije od 1995.-2018. godine. Edukativna društvena igra *Strašne žene* igrače i igračice upoznaje sa ženama koje su svojim postignućima dale izniman doprinos društvu u područjima kulture, politike, znanosti, ljudskih prava i umjetnosti kako bi ženama, djevojkama i djevojčicama učinila vidljivima postignuća žena

koja mogu biti inspiracija u njihovom poslovnom životu, kao i pri odabiru zanimanja i školovanja. Društvenu igru osmislila je udruga Prostor rodne i medijske kulture 'K-zona'. **Nataša Rašović** - <https://natasarasovic.wordpress.com/> autorica je karte koja predstavlja Mariju Jurić Zagorku.

JAVNA PREDAVANJA I KNJIŽEVNI RAZGOVORI

23. veljače 2018. održan je književni razgovor i predstavljanje knjige **Marine Matešić i Svetlane Slapšak Rod i Balkan**. *Rod i Balkan* Marine Matešić i Svetlane Slapšak inkorporira dvije studije o porođnjavanju balkanizma, odnosno o rodnom čitanju balkanizma. U prvoj autorice bilježe povijesnu praksu prikazivanja Balkana u djelima muških putnika da bi im supostavile ženske autorice koje su u svojim putopisima rastakale patrijarhalno viđenje Balkana tijekom 18. i 19. stoljeća. Detaljno analizirajući putopise Mary Wortley Montagu, Emily Strangford, Dore d'Istrije, Jelene Dimitrijević, Marije Karlove, Pauline Irby i Georgine Mackenzie, zaključuju da je njihova protofeministička uloga išla zajedno s njihovim čestim imperijalističkim nastojanjima. S time u skladu autorice u drugoj studiji govore o rodnoj situaciji na Balkanu u 20. stoljeću te preispituju koncept roda, njegovu aproprijaciju za razne proizvoljne teze i ideje te njegovu posljedičnu kontaminaciju. Također, zalažu se za sagledavanje pojma mobilnosti kao politički obilježenog. Uz autoricu na predstavljanju su govorile **Biljana Kašić, Renata Jambrešić Kirin** i urednica knjige **Ivana Rogar**.

Povodom Međunarodnog dana žena u Memorijalnom stanu Marije Jurić Zagorke održana je **5. (tematska) sjednica Povjerenstva za ravnopravnost spolova Grada Zagreba Marija Jurić Zagorka – doprinos borbi za prava žena**. O Zagorkinom nasljeđu u borbi za prava žena govorile su

Rada Borić, Milana Vuković Runjić i Tamara Čubretović, a Jasminka Pešut i Nataša Medved održale se predavanje *Feminizam je za sve!* o Zagorkinom nasljeđu i zašto je feminizam važan u suradnji s **Knjižnicom S. S. Kranjčević**.

Nataša Medved i Ana Pavlić predstavile su aktivnosti Centra za ženske studije i Zagorkin angažman u političkom novinarstvu na predavanju pod nazivom *Sretan ti rođendan Zagorka*, u Samoboru u POP UP kinu u sklopu *Građanskog utorka, u organizaciji Pučkog otvorenog učilišta Samobor*.

Ana Pavlić sudjelovala je na **8. festivalu digitalizacijskih projekata** u organizaciji **Nacionalne i sveučilišne knjižnice** i predstavila digitalni arhiv Marije Jurić Zagorke.

U okviru javnih predavanja za građanstvo, Ana Hušman održala je **24. svibnja 2018.** predavanje pod nazivom *Kod Zagorke na ručku s Anom Hušman*, s namjerom ukazivanja da priprema i posluživanje hrane kriju simboliku, rituale i vjerovanja društveno prihvatljivih obrazaca. U tom smislu važan element predstavlja i ponašanje kod stola. Na tragu priručnika za dobro vladanje žena *O pristojnom vladanju u svim životnim prilikama Marije Jambrešić*, Hušman je na primjeru svojih eksperimentalnih filmova *Ručak* i *Plac* predstavila strategije otpora za bolju poziciju žene u zadanim društvenim okvirima.